

Пантелеймон Олександрович Куліш

Народився 7 серпня 1819 року в містечку Вороніж колишнього Глухівського повіту Чернігівської губернії (тепер — Шосткинський район Сумської області).

Був дитиною від другого шлюбу заможного селянина Олександра Андрійовича і дочки козацького сотника Івана Гладкого Катерини.

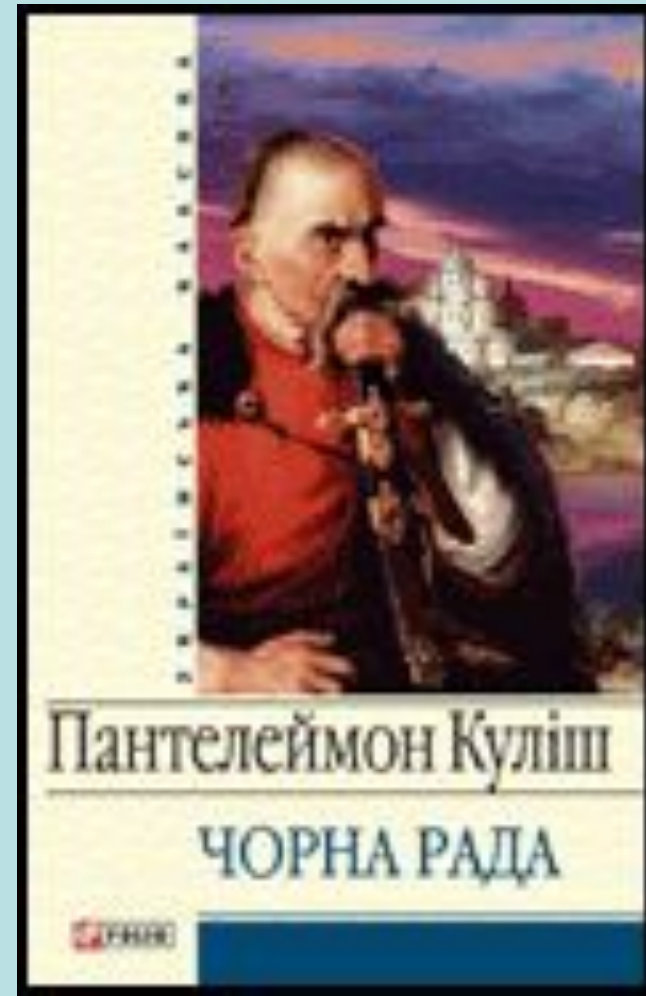
Дитинство хлопця пройшло на хуторі під Воронежем, де в атмосфері особливої пошани до народних традицій, слова, пісні, казок, легенд, переказів формувався характер майбутнього письменника.

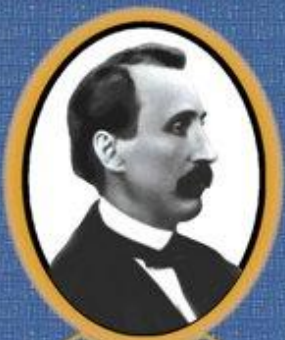
Навчався Куліш у **Новгород-Сіверській гімназії**, потім **(1837—1839)** на правах вільного слухача **відвідував лекції в Київському університеті**, хоча повного курсу навчання так і не пройшов.

Опісля **вчителював у Луцьку (1842) та Києві (1843—1845)**, де згодом почав працювати як археограф під керівництвом М.Максимовича.

Чорна рада — перший україномовний історичний роман, написаний Пантелеймоном Кулішем 1846 року.

У цій «хроніці історичних подій» автор відтворив відомі історичні події - чорну раду у Ніжині, яка відбулася 1663 року.

Пантелеймон
Куліш

ЧОРНА РАДА

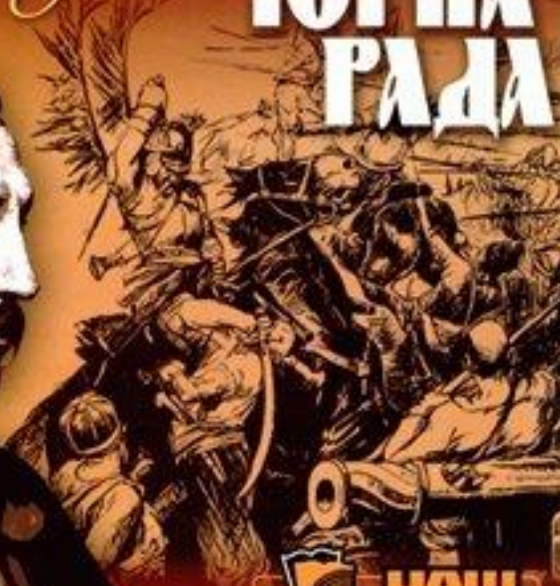
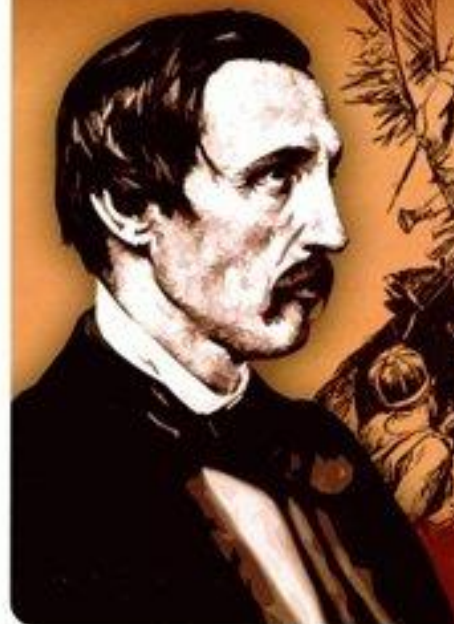
Класика
української
літератури

8 год. 48 хв.

MP3

Пантелеймон
Куліш ЧОРНА
РАДА

Книга
Вголос

НАШ
Формат

Проблематика

- Письменник акцентує увагу на суперечностях між простими козаками і старшиною, між міщанами і шляхтичами, між городовими козаками і запорожцями.
- Визначальним сюжетним «полігоном» для характерологічного увиразнення героїв є дорога, у яку вирушає козак Шрам зі своїм сином Петром, прямуючи з Правобережної України до Лівобережної до Якіма Сомка. На цій дорозі вони зустрічають різних за соціальним статусом і політичними поглядами людей.

Композиція

- Композиція роману насичена пригодницькими елементами. Зокрема це епізоди з викраденням Лесі, лицарський двобій, запорізькі суд і кара.
- Кульмінаційною сценою є сама Чорна рада 1663.
- У ній підступність демагога Івана Брюховецького бере гору.
- У розв'язці Шрам рятує рідну Павлоч від Павла Тетері ціною власної голови.
- Та все ж фінал роману звучить оптимістично, адже на фоні історичного зламу росте нова сім'я — Петра і Лесі, що уособлює нове покоління.

Значення в українській літературі

- «Чорна рада» — перший в українській літературі історичний роман. Його найбільшу вартість Богдан Лепкий вбачав у тому *«смутку-тузі за кращими часами, в тій охоті вискочити з ярма, в тім пориві до героїчних учинків, які будяться в українського читача під впливом «Чорної ради»*